

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال سیزدهم، شماره‌ی ۴۴
زمستان ۱۳۹۲، صفحات ۹۱-۱۰۹

جمال محمدی^۱

حسین کیومرثی^۲

یوسف نصیری^۳

مکان یابی بهینه پارکینگ‌های شهری با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) و فرایند تحلیل سلسله مراتبی (مطالعه موردی: بخش مرکزی شهر آباده)

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۱۲/۲۴

تاریخ دریافت مقاله: ۸۹/۰۴/۰۷

چکیده

معضل ترافیک در کلیه شهرها همواره یکی از اساسی‌ترین مشکلات شهری محسوب می‌شود و عوامل متعددی مانند بافت شهر، تمرکز کاربری‌های جاذب جمعیت، آب و هوا و غیره این مشکل را تشدید می‌کنند. در راستای حل این مشکل راه‌حل‌های متفاوتی پیشنهاد می‌گردد که یکی از آنها ایجاد پارکینگ در محل‌هایی است که مشکل ترافیکی شدیدی دارند. شهر آباده در شمال استان فارس به دلیل توسعه خطی، تمرکز کاربری‌های جاذب جمعیت در مرکز شهر و نیز کم عرض بودن شبکه معابر با معضل شدید ترافیکی روبراست، به طوری که در این بخش شهر چندین محور به صورت یک طرفه در آمده است. پژوهش آن جام شده توصیفی- تحلیلی است که اطلاعات مورد نیاز از منابع متعدد کتابخانه‌ای، اسنادی و نیز برداشت‌های میدانی گردآوری شده است. از این رو در این پژوهش ابتدا معیارهای مناسب برای ایجاد پارکینگ مانند نزدیکی به سطوح سرویس پر تراکم، کیفیت مصالح، نوع بنا و... به صورت لایه‌های اطلاعاتی در محیط GIS تبدیل و بعد از وزن دهی به لایه‌ها با استفاده از مدل AHP، با بهره‌گیری از سیستم اطلاعات جغرافیایی به پهنه بندی اراضی بخش مرکزی شهر جهت ایجاد پارکینگ پرداخته شد و در نهایت اراضی موجود در این بخش به پنج طیف با درجه مطلوبیت بسیار مناسب، مناسب، متوسط، نامناسب و بسیار نامناسب طبقه بندی گردید. نتایج حاصل

^۱- استادیار، دانشکده علوم جغرافیایی و برنامه ریزی، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه اصفهان.

^۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم جغرافیایی و برنامه ریزی، دانشگاه اصفهان. E-mail: H.kiumarsi@yahoo.com

^۳- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده علوم جغرافیایی و برنامه ریزی، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه اصفهان.

از بررسی های میدانی نشان می دهد که پهنه بسیار مناسب با داشتن ویژگی هایی مانند تخریبی بودن بنا، خشت و چوب بودن نوع مصالح و نیز نزدیکی به سطوح سرویس با تراکم بالا، قابلیت بسیار زیادی جهت ایجاد پارکینگ های شهری دارا می باشد و می توانند به عنوان بهترین مکان ایجاد پارکینگ در بخش مرکزی شهر آباده به منظور کاهش حجم ترافیک مرکز شهر انتخاب گردند.

کلید واژه ها: ترافیک، پارکینگ، سیستم اطلاعات جغرافیایی، فرایند تحلیل سلسله مراتبی، آباده.